

Číslo: 8023/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 18. 01. 2022 do 20. 01. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Gymnázium, Ľ. Štúra 26, Michalovce	
Zriaďovateľ	Košický samosprávny kraj

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

PaedDr. Adriana Petrová, PhD., MBA, riaditeľka školy

PaedDr. Erika Čanová, zástupkyňa riaditeľky školy

RNDr. Maroš Smetana, zástupca riaditeľky školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č 8023/2021-2022 zo dňa 13. 01. 2022 **inšpekciu vykonali:**

Mgr. Andrea Balážiová, školská inšpektorka, ŠIC Košice

RNDr. Zuzana Borovská, školská inšpektorka, ŠIC Košice

PhDr. Jana Fukerová, školská inšpektorka, ŠIC Košice

RNDr. Anežka Nováčková, školská inšpektorka, ŠIC Košice

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKcie

Realizácia zmien v obsahu vzdelávania v závislosti od potrieb žiakov a nastavenie systému opatrení na podporu vzdelávania žiakov ohrozených školským neúspechom v dôsledku dištančného vzdelávania na gymnáziu

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bolo štátne gymnázium s vyučovacím jazykom slovenským. V študijnom odbore 7902 J gymnázium študovalo v 16 triedach spolu 362 žiakov, z toho 123 žiakov v 7 triedach osemročného vzdelávacieho programu¹ a 239 žiakov v 9 triedach štvorročného vzdelávacieho programu². Z celkového počtu žiakov bolo 15 so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), z nich 2 žiaci so zdravotným znevýhodnením (ZZ) a 13 žiakov s nadaním³. V školskom roku 2020/2021 škola neevidovala žiakov, ktorí by sa nezúčastňovali dištančného vzdelávania, alebo boli ohrození školským neúspechom z dôvodu

¹ okrem primy, v každom ročníku 1 trieda;

² v 1. – 3. ročníku po 2 triedy, v 4. ročníku 3 triedy;

³ samostatná trieda IV.A;

neúčasti alebo nepravidelnej účasti na dištančnom vzdelávaní. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečovalo 31 pedagógov, z toho 4 na čiastočný úväzok, 1 školská psychologička a 2 pedagogické asistentky⁴.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Diagnostika vedomostí a zručností žiakov po návrate k prezenčnej výučbe

Overovanie úrovne nadobudnutých vedomostí a zručností žiakov po skončení dištančného vzdelávania a návrate k prezenčnej výučbe kontrolovaná škola uskutočňovala v jednotlivých predmetoch vzdelávacích oblastí (VO) v oboch zriadených vzdelávacích programoch. Za najčastejšie uplatňované spôsoby diagnostiky učitelia v riadených rozhovoroch a zároveň v zadanom dotazníku uviedli hlavne vedenie konštruktívnych rozhovorov so žiakmi, s cieľom zistiť mieru ich pripravenosti na vyučovanie s ohľadom na zabezpečenie kontinuity ich vzdelávania a učebných procesov. Vyučujúci následne využili frontálne opakovanie zamerané na krátke preverenie miery osvojenia učiva, v prípade zistenia nedostatočného jeho porozumenia poskytli žiakom doplnkový výklad. Väčšina učiteľov predmetov všetkých VO realizovala aj ústne skúšanie, prioritne plošne žiakom zadávali písomné práce, testy, úlohy na vypracovanie powerpointových prezentácií (biológia, občianska náuka, slovenský jazyk a literatúra) a riešenie rôznych typov komplexných zadaní. Kontrole k nahliadnutiu boli poskytnuté žiacke práce⁵ len zo slovenského jazyka a literatúry a anglického jazyka. Na overenie úrovne vedomostí a zručností žiakov škola využila ponuku NÚCEM-u a zapojila žiakov do jesenného E-testovania z predmetov slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk a matematika. Priemerná úspešnosť školy⁶ bola v porovnaní s národným priemerom nižšia. Medzi ďalšie ojedinelé formy, ktoré učitelia v zadanom dotazníku v rámci uskutočnenej diagnostiky označili, boli osobné portfóliá žiakov, ktoré kontrole neboli predložené. Podľa vyjadrení učiteľov VO *Jazyk a komunikácia* uplatnená diagnostika preukázala u niektorých žiakov slabšiu učebnú aktivitu a nedostatky v komunikačných zručnostiach – málo rozvinutá slovná zásoba, uprednostňovanie jednoslovných odpovedí, nepresnosť a chyby v používaní odbornej terminológie, v uplatňovaní pravopisných javov. Medzery v prebratom učive sa vyskytli u vedomostne slabších žiakov aj vo VO *Matematika a práca s informáciami* (v predmete matematika – nedostatočne upevnené učivo vyžadujúce precvičenie typových úloh), VO *Človek a príroda* (v predmete fyzika – menej plynulá a pohotová aplikácia numerických výpočtov pri riešení fyzikálnych príkladov). V predmete občianska náuka zo VO *Človek a spoločnosť* sa u niektorých žiakov prejavila menšia ochota diskutovať a vyjadriť svoj názor pred spolužiakmi. Vyučujúci ďalej uviedli, že u slabších žiakov spozorovali nedostatky v učebných návykoch a v nimi nesprávne uplatňovaných štýloch učenia sa. Títo žiaci mali tendenciu odkladať overovanie ich vedomostí a zručností presúvaním realizácie písomných prác na neskorší termín. Sami v rozhovoroch so svojimi učiteľmi uviedli, že počas

⁴ Národný projekt „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov“ – škola získala psychologičku a 2 pedagogických asistentov na 2 roky, do 31. 08. 2022;

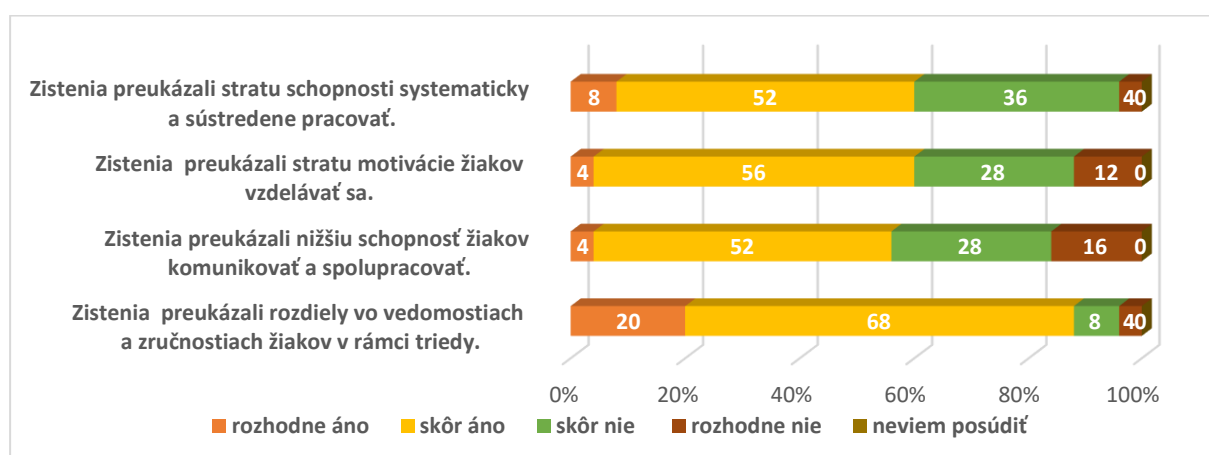
⁵ VO Jazyk a komunikácia (písomné práce, vstupné previerky, testy - k nahliadnutiu aj v Edupage); ostatné práce boli skartované;

⁶ slovenský jazyk a literatúra (kvarta - 52,0 %, priemer za SR – 57,2 %), anglický jazyk (IV. A, IV. B, IV. C, oktáva – 66,7 %, priemer za SR – 68,3 %), matematika (kvarta – 39,5 %, priemer za SR – 43,9 %; IV. A, IV. B, IV. C, oktáva – 35,6 %, priemer za SR – 43,0 %);

dištančného vzdelávania pociťovali nedostatok motivácie učiť sa a chýbal im zaužívaný režim dňa. Z riadených rozhovorov s učiteľmi i vedením školy vyplynulo, že zistenia z uskutočnenej diagnostiky neboli výrazne odlišné od dosahovaných vzdelávacích výsledkov žiakov počas predchádzajúceho prezenčného vzdelávania, čo je v rozpore s odpoveďami učiteľov v zadaných dotazníkoch (Graf 1), kde väčšina pedagógov (88 %) uviedla výskyt rozdielov vo vedomostiach a zručnostiach žiakov v rámci triedy po návrate z dištančného vzdelávania. Viac ako polovica z nich v dotazníku označila aj nižšiu schopnosť žiakov komunikovať a navzájom spolupracovať, stratu motivácie vzdelávať sa a stratu schopnosti systematicky a sústredene pracovať. Zisteniami z diagnostiky sa vyučujúci zaoberali aj na zasadnutiach predmetových komisií (PK), kde skonštatovali, že predpísaný obsah učebných osnov (UO) bol kompletne prebratý a prípadné rozdiely vo vedomostiach a zručnostiach žiakov bolo možné odstrániť krátkym zopakovaním, nakoľko sa dištančného vyučovania zúčastňovali pravidelne takmer všetci žiaci. Analýze miery úrovne zvládnutia vedomostí stanovených výkonovými štandardami sa na zasadnutiach nevenovali. Z rozhovorov so zástupcom riaditeľky školy a vedúcou PK VO Človek a príroda vyplynulo, že po adaptačnom období sa po dohode medzi učiteľmi prírodovedných predmetov fyziky, chémie a biológie zrealizovali praktické laboratórne cvičenia, ktoré nemohli byť odučené počas dištančného vzdelávania. Napriek výsledkom anonymného prieskumu názorov učiteľov na negatívne dopady dištančného vzdelávania škola konštatovala na základe uskutočnenej diagnostiky, že **miera osvojenia vedomostí a zručností žiakov zodpovedala ich možnostiam a schopnostiam** a zistené nedostatky nemali významný vplyv na kontinuitu ich ďalšieho vzdelávania.

Z analýzy Správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy v školských rokoch 2018/2019 a 2020/2021 vyplynulo, že na rozdiel od prezenčného vzdelávania v školskom roku 2018/2019, kedy z celkového počtu žiakov školy z 3 a viac predmetov neprospešili 2 žiaci (0,41 %) v štvorročnej forme štúdia z dôvodu nezájmu o štúdium, na konci školského roka 2020/2021 v čase dištančného vyučovania škola nezaznamenala neprospeievajúcich žiakov.

Graf 1 Diagnostika vedomostí a zručností žiakov po ukončení dištančného vzdelávania

Úprava školského vzdelávacieho programu

Škola zabezpečovala výchovu a vzdelávanie podľa školského vzdelávacieho programu (ŠkVP) s motivačným názvom „Nie škole, ale životu sa učíme“. Jeho revidovanie s platnosťou od 01. 09. 2020 súviselo so zmenou časovej dotácie vyučovacích hodín v predmete občianska

náuka v prospech predmetu informatika v štvorročnej aj osemročnej forme štúdia⁷, zmena v aktuálnom školskom roku s platnosťou od 01. 09. 2021 sa týkala poznámok k učebným plánom (UP), rozšírenia ponuky voliteľných predmetov a doplnenia stručnej informácie o uplatnenej realizácii a priebehu dištančného vzdelávania. Uvedené zmeny v ŠkVP sa netýkali konkrétnych podmienok upravujúcich edukáciu žiakov dištančnou formou a boli prerokované na zasadnutí pedagogickej rady⁸. Výsledné zistenia z diagnostiky vedomostí a zručností žiakov po ich návrate z dištančného vzdelávania k prezenčnej forme vyučovania podľa vedúcich zamestnancov školy nepreukázali potrebu posilniť počty hodín vyučovacích predmetov disponibilnými hodinami. Edukačný proces preto kontrolovaná škola v oboch formách vzdelávania v školskom roku 2021/2022 realizovala podľa **pôvodných UP**. PK vyhodnotili mieru plnenia obsahu UO jednotlivých predmetov vo všetkých ročníkoch oboch foriem vzdelávania a došli k záveru, že učivo bolo odučené podľa platného ŠkVP a nebolo potrebné realizovať jeho presun do vyšších ročníkov, a teda **UO pre aktuálny školský rok nebolo potrebné upravovať**. K danému rozhodnutiu škola pristúpila napriek tomu, že nevyhodnotila úroveň dosiahnutia výkonových štandardov ako súčasť UO.

V školskom roku 2020/2021 počas dištančného vzdelávania škola týždennú časovú dotáciu jednotlivých vyučovacích predmetov vo všetkých ročníkoch neredukovala, výučba prebiehala online spôsobom podľa aktuálneho rozvrhu hodín. Analýza predložených dokumentov preukázala, že sa vyučovanie uskutočňovalo prostredníctvom platformy Zoom. Vo výučbe na diaľku vyučujúci využívali aj digitálny vzdelávací obsah poskytovaný bezplatne MŠVVaŠ SR – Edičný portál, Digiškola, Educentrum, Viki a iné. Snažili sa o dostupnosť a prístupnosť vzdelávania všetkých žiakov aj cez Edupage. Možnosť zúčastňovať sa online výuky mali všetci žiaci. Už počas prvej vlny mimoriadnej situácie v súvislosti s ochorením COVID-19 škola zapožičala niektorým žiakom notebooky. Výhovné problémy súvisiace s neprípájaním sa na vyučovacie hodiny jednotlivcami boli ojedinelé. Učitelia príslušných predmetov ich dokázali vyriešiť v spolupráci s triednymi učiteľmi a vedúcimi zamestnancami školy.

V aktuálnom školskom roku škola neupravila **organizáciu vzdelávania** ani nepristúpila k úprave **systému hodnotenia a klasifikácie žiakov** v jednotlivých vyučovacích predmetoch v dôsledku dištančného vzdelávania. Pri hodnotení a klasifikácii žiakov postupovala podľa Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie žiakov stredných škôl a aktuálnych usmernení MŠVVaŠ SR, vo vlastných kritériách hodnotenia a klasifikácie⁹ posilnila tie nástroje, ktoré podporovali formatívny charakter hodnotenia a reflektovali akýkoľvek pokrok žiaka.

Systém opatrení zameraný na poskytovanie podpory žiakom ohrozených školským neúspechom v dôsledku dištančného vzdelávania

Škola nedisponovala uceleným systémom opatrení zameraným na poskytovanie podpory žiakom ohrozeným školským neúspechom v dôsledku dištančného vzdelávania, pretože ho nevypracovala. Opatrenia, ktoré škola uplatnila po návrate žiakov na prezenčné vzdelávanie, vo všeobecnosti poskytovali žiakom podporu na prekonanie negatívnych dopadov dištančného vzdelávania, ale neboli systémové a komplexné. Vyučujúci ich implementovali sporadicky a rozdielne. V oblasti **podpory učenia sa žiakov na vyučovacích hodinách** sa podľa vyjadrení v zadanom dotazníku prevažná časť učiteľov snažila v edukácii vytvárať atmosféru bezpečného prostredia, rozvíjať emocionálne kompetencie žiakov v záujme podpory ich

⁷ zrušenie zamerania na cudzie jazyky a informatiku, zjednotenie učebného plánu;

⁸ Zápisnica zo zasadnutia pedagogickej rady zo dňa 11. 06. 2020 a 31. 08. 2021;

⁹ Klasifikačný poriadok v školskom roku 2021/2022;

celkovej pohody. Zároveň zhodne uviedli aj uplatňovanie formatívneho hodnotenia žiakov na vyučovacích hodinách. Tieto tvrdenia sčasti podporili aj vyjadrenia žiakov v zadaných dotazníkoch, kde viac ako polovica respondentov vyjadrila názor, že učiteľov zaujímajú ich problémy v učení a dve tretiny z nich uviedli povzbudzovanie a pochvalu pri správnej odpovedi alebo splnení úlohy. Viac ako polovica z nich vyjadrila presvedčenie, že pri neznalosti im učiteľia vysvetlia, kde robia chyby a v čom majú pridať. Väčšina žiackych respondentov však nesúhlasila s tvrdením, že ich nedostatky v učení súvisia s nezapájaním sa do dištančného vyučovania. Počas adaptačného obdobia škola postupovala podľa Metodického materiálu Štátneho pedagogického ústavu Ako podporiť návrat žiakov do škôl, skrátila vyučovanie na 5 hodín denne. Vyučujúci žiakom nezdávali testy ani iné písomné práce a žiaci neboli skúšaní ústne. Viedli s nimi rozhovory, sledovali akékoľvek náznaky, ktoré by poukazovali na to, že je žiakovi potrebné venovať osobitnú starostlivosť. Uskutočňovali so žiakmi prechádzky do parku, návštevy múzea (hodiny dejepisu, občianskej náuky, slovenského jazyka a literatúry), galérie, obhliadku pamätihodností mesta s cieľom vysvetlenia histórie. Komunikovali s nimi v neformálnom prostredí školského átria. V nasledujúcom období boli úlohy žiakom zadávané postupne s kvantitatívnou a kvalitatívnou gradáciou, dostali priestor na plynulý návrat do obvyklého pracovného režimu. Priamou kontrolou vyučovacieho procesu formou hospitácií sa nezistilo učiteľmi v dotazníku deklarované uplatňovanie inovatívnych metód, zaraďovanie práce s rôznymi výukovými aplikáciami, využívanie špecifických pedagogických intervencií, diferencovanie úloh a zadaní podľa špecifických potrieb a možností žiaka, zadávanie práce v skupinách či rozvíjanie sebahodnotiacich zručností v potrebnom rozsahu. Uvedené činnosti boli na hospitovaných hodinách sporadické, s nízkou efektívnosťou, často bez zamerania na splnenie stanoveného cieľa edukácie, čo výrazne znižovalo jej efektívnosť.

Aktivity na podporu **wellbeingu všetkých žiakov** škola realizovala počas adaptačného obdobia po skončení dištančnej formy vzdelávania i v nasledujúcom období rôznymi formami. Podľa vyjadrení v dotazníku triedni učiteľia spolu so školskou psychologičkou na triednických hodinách uplatňovali aktivity zamerané na rozvoj komunikácie, obnovenie a upevnenie vzťahov v rovesníckych skupinách. Triedne kolektívy sa zúčastňovali konzultácií a zážitkových aktivít so školskou psychologičkou zameraných na relaxáciu, mindfulness, súdržnosť, rozvíjanie aspektov socializácie, pozitívneho prijatia, facilitácie priaznivej triednej klímy s cieľom adaptácie na školské prostredie po dlhodobom zotrvaní žiakov v domácom prostredí na dištančnom vzdelávaní. Školská psychologička sa venovala adaptačnému programu v triedach aj počas zastupovaných hodín. Žiaci mali možnosť vyjadriť svoje pocity a myšlienky v nadväznosti na dištančnú formu vyučovania i na nimi zvolenú problematiku. Väčšina oslovených žiakov v dotazníku deklarovanú realizáciu triednych aktivít potvrdila, taktiež uviedli, že počas prestávok majú možnosť športového vyžitia (stolný tenis a futbal, vonkajšie priestory - ihrisko). Škola mala zriadené oddychové zóny v triedach, na chodbách i v areáli školy. Žiaci boli zapájaní do primárnej prevencie rizikového správania. Školou prijaté **opatrenia na podporu vzdelávania žiakov v čase mimo vyučovania** neboli v dostatočnom rozsahu uplatňované, pretože tvrdenia väčšiny učiteľov o poskytovaní individuálneho/skupinového doučovania a individuálnych konzultácií so špeciálnym pedagógom nekorelovali s odpoveďami žiakov, ktorí vo svojich odpovediach tieto tvrdenia potvrdili len ojedinele a v minimálnej miere. Z odpovedí v zadaných dotazníkoch vyplynulo, že škola spolupracovala so zákonnými zástupcami žiakov, ktorí o túto kooperáciu na základe výzvy zväčša prejavovali záujem. V oblasti **skvalitnenia práce a vzdelávania pedagogických zamestnancov** v záujme podpory žiakov vo vzdelávaní v škole pracoval podporný tím (školský psychológ, asistenti učiteľa, výchovný poradca). Z uskutočnených riadených rozhovorov vyplynulo, že v spolupráci

s učiteľmi sa jeho členovia venovali žiakom so ŠVVP (ZZ i s nadaním) a tiež v prípade potreby poskytovali intervenciu každému žiakovi v spolupráci s jednotlivými učiteľmi a prispievali k vytváraniu vhodných podmienok pre ich edukáciu. Vyučujúci v predchádzajúcou období neabsolvovali žiadne vzdelávanie zamerané na wellbeing žiakov.

Zistenia z priameho pozorovania vyučovacieho procesu

Výchovno-vzdelávací proces bol sledovaný z hľadiska činnosti učiteľa a žiaka celkovo na 45 vyučovacích hodinách predmetov slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, nemecký jazyk, matematika, chémia, fyzika, biológia a občianska náuka.

Učenie sa žiaka

Komunikačné kompetencie žiakov boli rozvíjané na väčšine sledovaných hodín prevažne prostredníctvom odpovedí na podnecujúce otázky učiteľa, riešením úloh, či prácou so súvislými a nesúvislými textami. Žiaci zväčša adekvátne komunikovali, vyjadrovali sa vecne, v súvislostiach, spisovne správne, zvyčajne uplatňovali aj odbornú terminológiu. Na väčšej časti hospitácií komunikačné zručnosti žiakov smerovali k efektívnej interakcii medzi aktérmi vzdelávania, na ostatných vyučovacích jednotkách s využitím klasických vyučovacích metód prevažovalo dominantné postavenie učiteľa zamerané najmä na výklad učiva s nedostatočnou aktivizáciou žiakov. Len ojedinele vytvorenú možnosť komunikovať a získavať informácie prostredníctvom IKT žiaci prevažne dokázali aktívne využiť. Obsahu súvislých a nesúvislých textov v printovej forme (učebnica, pracovný zošit, pracovné listy, úryvky diel...), vo forme prezentácií (žiacke ppt na témy Choroby človeka, George Orwell – 1984, Pozitivismus) i hovorenému výkladu učiteľa zväčša rozumeli, dokázali v nich vyhľadať základné informácie, väčšinou ich aj analyzovať, avšak len na tretine hospitovaných hodín aj kriticky hodnotiť.

Poznávacie kompetencie (Graf 2) žiakov boli dominantne rozvíjané prevažne na základnej úrovni zapamätania, porozumenia a jednoduchej aplikácie. Nepostačujúca miera rozvíjania vyšších myšlienkových procesov bola vzhľadom ku platným vzdelávacím štandardom študijného odboru gymnáziom výrazným negatívom. V danej oblasti v najväčšom počte boli zastúpené úlohy zamerané na analýzu, žiaci rozoberali informácie na menšie prvky a porovnávali vzťahy medzi nimi (napr. prevažná časť žiakov dokázala rozlíšiť a aj charakterizovať báseň, úvahu, román, odborný text, vyhľadať kľúčové slová, porovnať neosymbolizmus a vitalizmus, identifikovať básnické prostriedky, rozpoznať príslovku od prídavného mena v cudzom jazyku a určiť stupeň týchto slovných druhov, vyhľadať pozitívne a negatívne výrazy v texte, rozlíšiť organické látky od anorganických, samostatne predviesť experiment, rozlíšiť a porovnať jednotlivé štádiá embryogenézy, riešiť geometrické a algebrické úlohy priemernej náročnosti). Negatívnym zistením bola skutočnosť, že činnosti na rozvoj hodnotenia ako podstaty kritického myslenia a podpory tvorivosti boli zadávané len sporadicky a v kvantitatívne obmedzenom rozsahu na menej ako tretine sledovaných hodín. V nadväznosti na to žiaci len ojedinele preukázali schopnosť hodnotiť vhodnosť a pravdivosť úsudkov vyvodенých z dostupných údajov, argumentovať, nájsť súvislosti, vytvoriť konkrétny slohový útvar, formulovať hypotézy¹⁰. Napriek tomu, že snahu o rozvíjanie **metakognitívnych kompetencií** (Graf 3) preukázala zjavná časť žiakov najmä svojou aktivitou a zodpovedným prístupom k práci na vyučovacích hodinách, len na menej ako polovici hodín prejavili zároveň schopnosť overovať správnosť aplikovaných postupov, identifikovať chyby a ich príčiny (iba tí

¹⁰ Napr. čo by bolo, keby sa chlapec nestratil, ako by sa vyvíjal jeho osud, vytvárať konštitučné izoméry a zapísať ich vzorcami, vytvoriť vlastné vysvetlenie avantgardných smerov prostredníctvom pojmovej mapy, sformulovať myšlienky na základe prečítaného a ilustrovať ich;

najšikovnejší žiaci si dokázali chybu uvedomiť a pracovať s ňou). Výrazne slabou stránkou vyučovacieho procesu bolo len sporadické a skôr náhodné ako ciele vytváranie príležitostí k sebahodnoteniu vlastných učebných činností a hodnoteniu výsledkov učenia sa ostatných žiakov. Aj z toho dôvodu žiaci k vlastnej reflexii nepristupovali konštruktívne, objektívnu spätnú väzbu na učebné činnosti nedokázali formulovať. Viac prezentovali svoje názory k preberaným učebným témam, avšak v argumentácii pri posudzovaní názorov a postojov spolužiakov boli menej aktívni, ich stanoviská si vypočuli, nereagovali odsudzujúco, ale kompetenciu diskutovať o odlišných názoroch preukázali iba niektorí jednotlivci na menej ako polovici hodín. V oblasti **sociálnych kompetencií** žiaci uplatňovali ústretovú komunikáciu so spolužiakmi i s učiteľom a dodržiavali dohodnuté pravidlá správania sa počas výučby. Zaradenie tímovej práce do učebných činností bolo realizované na tretine sledovaných hodín. Žiaci na týchto hodinách dohodnuté pravidlá spolupráce akceptovali, dokázali prebrať zodpovednosť za plnenie zadaných úloh, kooperovať a vzájomnou interakciou zväčša dospieť k riešeniu. Prevažne len aktívni jednotlivci ochotne prezentovali výsledky tímovej práce, pričom však nevyužívali možnosť obhájiť ich argumentačne, resp. výsledok práce stručne zdôvodniť, čo znižovalo potenciál efektivity takejto formy učebnej činnosti.

Vyučovanie učiteľom

Na viac ako polovici hospitovaných hodín vyučujúci proces výučby nepersonalizovali, žiakom zadávali rovnaké úlohy bez možností výberu ich náročnosti alebo kvantity či časového limitu na ich riešenie, a to aj v skupinách tvorených žiakmi rôznych tried končiaceho ročníka, kde boli zaradení i žiaci so všeobecným intelektovým nadaním¹¹. Na dvoch tretinách sledovaných hodín nevytvárali podmienky pre **efektívne učenie sa** každého žiaka (Graf 4). Tieto negatíva boli sčasti eliminované vhodným využitím materiálnych prostriedkov¹² vyučovacieho procesu **vrátane IKT** (animácie, video, ppt), ktoré boli účelné, uľahčovali výučbu a napomáhali k rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov. **Uplatňovanie efektívnych stratégií vyučovania** vrátane realizácie praktických cvičení a pokusov bolo podporované na menej ako polovici hospitovaných hodín. V jednotlivých fázach **metakognitívnych procesov** vyučujúci zväčša volili konvenčný prístup a tradičné explikačné metódy a formy práce (výklad, spoločné vypracovanie úloh z pracovného listu), čo malo negatívny dopad na mieru aktivity žiakov. Priamou kontrolou vyučovania bolo zistené len sporadické využitie inovatívnych metód a foriem práce (brainstorming, pojmová mapa, vedomostný kvíz využitím metódy snowballing, problémové vyučovanie, experimentovanie, riadený rozhovor, diskusia, problémové otázky), pri ktorých učitelia dokázali žiakov podnecovať k aktívnemu činnostnému učeniu sa, ku kritickému mysleniu, čím zvýšili ich záujem o učenie. Projektové vyučovanie a interaktívna hra - princíp tichého telefónu s využitím žiackych mobilných telefónov bolo vhodne uplatnené v triede so žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním¹³. Práca s výukovými aplikáciami (Kahoot, Socrative, interaktívne úlohy, pc hry) na hospitovaných hodinách absentovala. Vyučujúci dbali na dodržiavanie dohodnutých pravidiel správania sa, avšak len zriedkavá implementácia činností zameraných aktivít orientovaných na vzdelávacie potreby a osobitostí jednotlivcov nepostačovala na vytvorenie atmosféry a psychického bezpečia pre každého žiaka. V rozpore s vyjadreniami učiteľov bolo poskytovanie spätnej väzby

¹¹ trieda IV.A;

¹² pracovné listy, učebnica, obrázkový materiál, audionahrávka, videonahrávka, imitácia peňazí, modely uhlíkovodíkov, anatomické modely orgánov ľudského tela – oko, neuróny, mužské pohlavné orgány, laser, kalorimeter, teplomer, váhy...;

¹³ slovenský jazyk a literatúra;

využitím formatívneho hodnotenia s komplexným zdôvodnením kvality výkonu žiaka aplikované na menej ako polovici hospitovaných hodín.

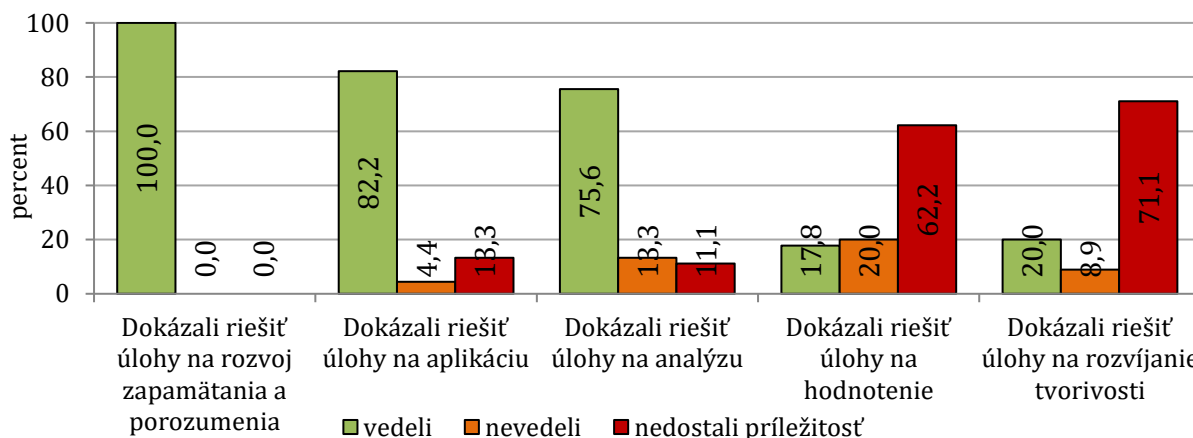
Výrazné pozitíva z priameho pozorovania vyučovacích hodín

Žiadne.

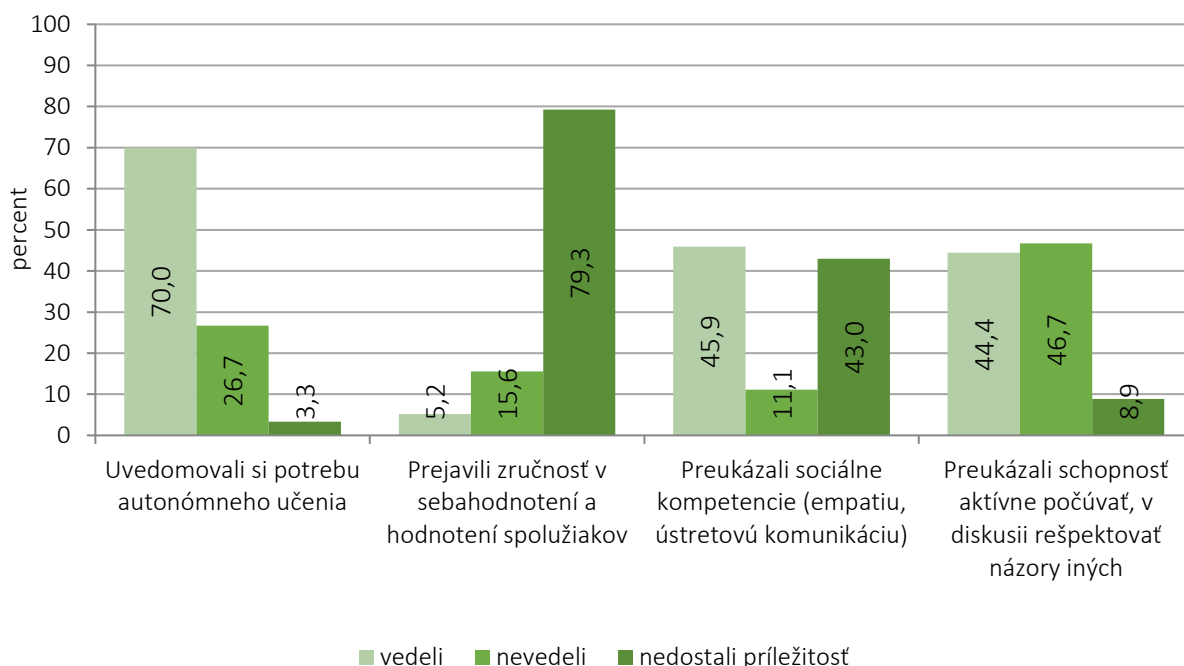
Výrazné negatíva z priameho pozorovania vyučovacích hodín

- Nízka miera rozvíjania poznávacích kompetencií na úrovni vyšších myšlienkových procesov najmä pri úlohách zameraných na rozvíjanie hodnotenia a tvorivosti.
- Nedostatočná úroveň rozvíjania kompetencií žiakov k celoživotnému učeniu sa formou sebahodnotenia, hodnotenia spolužiakov.
- Nevytváranie podmienok pre rozvíjanie sociálnych spôsobilostí žiakov, menej časté uplatňovanie kooperatívnych foriem vyučovania, nedostatočné vytváranie príležitostí žiakom prezentovať a obhajovať výsledky spoločnej práce.

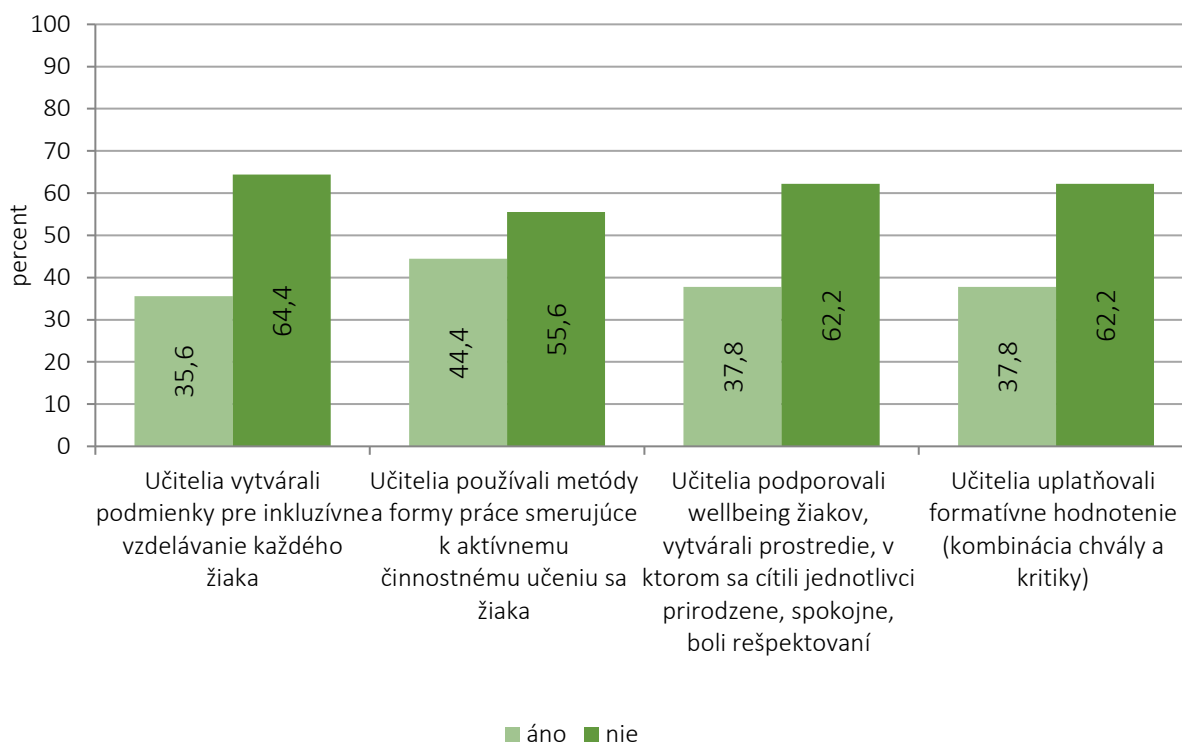
Graf 2 Preukázanie poznávacích kompetencií žiakov 4, 8-ročného vzdelávacieho programu na sledovaných vyučovacích hodinách

Graf 3 Preukázanie kompetencií k celoživotnému učeniu sa a sociálnych zručností a schopností žiakov 4, 8-ročného vzdelávacieho programu na sledovaných vyučovacích hodinách

Graf 4 Poskytovanie podporných stimulov učiteľom pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka v sledovaných predmetoch 4, 8-ročného vzdelávacieho programu

Efektívnosť nastaveného systému podporných opatrení

Na základe vykonanej diagnostiky vedomostí a zručností žiakov škola konštatovala, že sa nepreukázali nedostatky, ktoré by negatívne ovplyvnili kontinuitu vzdelávania žiakov, z toho dôvodu nepristúpila k úprave ŠkVP, nemodifikovala UP ani UO. Vedenie školy nepristúpilo k vypracovaniu uceleného systému podporných opatrení pre vzdelávanie žiakov. Škola po návrate k prezenčnému vyučovaniu zabezpečila nadväznosť vzdelávania vo všetkých predmetoch prostredníctvom čiastkových opatrení, ktoré mali zabezpečiť úspešnosť všetkých žiakov vo vzdelávaní.

V oblasti posilnenia **podpory učenia sa žiakov na vyučovacích hodinách** boli podľa vyjadrení učiteľov uplatnené podporné opatrenia orientované na všetkých žiakov v snahe zabezpečiť im plynulý prechod k prezenčnému vzdelávaniu. Uplatňovanie inovatívnych metód a foriem na vyučovacích hodinách (92 %) a prácu v skupinách uviedla v dotazníku väčšina učiteľov (88 %) a vo svojich odpovediach v dotazníku podporila viac ako polovica žiakov. Avšak na hospitovaných hodinách boli tieto prístupy zastúpené iba na tretine vyučovacích hodín. Diferenciáciu úloh a zadaní podľa špecifických potrieb a možností žiaka deklarovalo vo svojich odpovediach 88 % učiteľov. Kladný postoj zo strany žiakov v tejto otázke bol zaznamenaný iba ojedinele (3,83 %) a pozorovaný len na tretine sledovaných hodín. Zaraďovanie práce s rôznymi výukovými aplikáciami v záujme individualizovania obsahu každému žiakovi označila viac ako polovica učiteľov (56 %), stotožnila sa s nimi však iba štvrtina opýtaných žiakov (25,79 %) a v priamom pozorovaní vyučovacích hodín absentovalo. Na tvrdenia prevažnej väčšiny vyučujúcich (96 %) o uplatňovaní špecifických pedagogických intervencií (predĺžený výklad) vo vyučovacom procese reflektovalo iba 17,49 % respondentov zo strany žiakov a pri monitoringu vyučovacích hodín sa preukázalo len na tretine z nich. Cílené podporovanie rozvoja každého žiaka s ohľadom na jeho individuálne potreby prezentovala v dotazníkoch

väčšina učiteľov (96 %), hoci bolo pozorované iba na tretine sledovaných hodín. S kladnými vyjadreniami učiteľov (100 %) o rozvíjaní sebahodnotiacich zručností žiaka a vytváraní priestoru na hodnotenie výkonu spolužiaka (88 %) sa stotožnila viac ako polovica žiakov. Tieto tvrdenia boli v rozpore s inšpekčnými zisteniami, pretože na hospitovaných hodinách bolo rozvíjanie uvedených zručností zaznamenané v minimálnej miere (10 %). Zriedkavo vyučujúcimi označenú aktívnu participáciu pedagogických asistentov v procese učenia sa žiaka, žiacke odpovede v dotazníku nepotvrdili a školskí inšpektori v procese priameho pozorovania vyučovacieho procesu nezaznamenali. Miera uplatnenia **opatrení zameraných na podporu učenia sa žiakov** na sledovaných vyučovacích hodinách bola výrazne nižšia ako bola učiteľmi a vedením školy deklarovaná.

Zo súhlasných odpovedí väčšiny učiteľov (76 %) a viac ako polovice opýtaných žiakov (54,10 %) i z poskytnutej dokumentácie¹⁴ vyplynulo, že škola zapájala žiakov do primárnej prevencie rizikového správania a realizovala aktivity zamerané na obnovenie a upevnenie vzťahov v rovesníckych skupinách. Začlenenie aktivít na posilnenie sociálneho učenia na vyučovacích hodinách proklamovala v dotazníku väčšina z opýtaných pedagógov (88 %), ich tvrdenia síce podporila viac ako polovica žiakov (56,83 %), nekorelovali však s inšpekčnými zisteniami z priameho pozorovania vyučovacích hodín (tretina). Vytváranie celkovej pohody žiakov na vyučovaní prezentovali takmer všetci opýtaní učelia (96 %). Viac ako polovica respondentov zo strany žiakov (53,56 %) vyjadrila súhlasné stanovisko s tvrdením, že ich vyučovanie baví a v triede sa cítia príjemne, zároveň takmer všetci (95,08 %) označili, že počas prestávok majú možnosť športového vyžitia. Prijaté opatrenia v oblasti **wellbeingu žiakov** boli z väčšej časti postačujúce.

Všetci učelia a väčšina žiakov v dotazníku potvrdili aktívnu spoluprácu so zákonnými zástupcami. Žiaci (89,61 %) vo svojich odpovediach uviedli, že rodičia prejavovali záujem o ich výchovno-vzdelávacie výsledky, o ich pokroku v učení ich však učelia informovali v menšej miere (30,05 %). Väčšinou pedagógov (96 %) v dotazníku uvedené individuálne/skupinové doučovanie podporilo iba 10,38 % opýtaných žiakov. Len minimálna časť zo žiackych respondentov (4,92 %) potvrdila poskytované individuálne konzultácie špeciálnym pedagógom, čo nekoreluje s odpoveďami takmer dvoch tretín učiteľov (64 %). V oblasti **podpory žiakov v čase mimo vyučovania** škola uplatnila nižšiu mieru podporných opatrení.

Kooperáciu s podporným tímom v dotazníku i v rozhovoroch uviedlo viac ako dve tretiny učiteľov (68 %). Konkrétne dokumentáciu o činnosti a výsledkoch práce tímu škola nepredložila. Posilnenie spolupráce medzi učiteľmi v dotazníkoch i v rozhovoroch potvrdili všetci učelia (100 %). Väčšina respondentov z radov pedagógov (84 %) uviedla, že v ostatných dvoch rokoch absolvovali externé vzdelávanie zamerané na rozvoj osvojených alebo získanie nových profesijných kompetencií, vlastné didaktické materiály prostredníctvom webinárov prezentovali iba ojedinele. Súčasťou opatrení bolo aj absolvovanie aktualizáčného vzdelávania¹⁵, inovačného vzdelávania¹⁶ prostredníctvom IT akadémie¹⁷ a absolvovanie

¹⁴ Správa činností koordinátora protidrogovej prevencie, závislostí a iných sociálno-patologických javov v školskom roku 2020/2021;

¹⁵ Mentoring v školskom prostredí ako podpora kolegiálneho učenia a adaptačného vzdelávania (Proschool s. r. o.); Tvorba testov a materiálov v učebnom procese;

¹⁶ Programovanie v jazyku Scratch, Programovanie robotických modelov na ZŠ, Výučba biológie na ZŠ so zameraním na rozvoj digitálnej a vedeckej gramotnosti, Transformácia vzdelávania a školy na digitálnu dobu;

¹⁷ IT Academia, UPJŠ Košice; CVTI SR SVŠ Piešťany;

odporúčaných webinárov¹⁸. Možnosť využívať v škole terapeutickú odbornú pomoc pri riešení vlastných osobných problémov uviedla viac ako polovica učiteľov (52 %). Prijatie **opatrení zameraných na skvalitnenie práce a vzdelávania pedagogických zamestnancov** bolo preukázané v dostatočnej miere.

Analýzou predloženej dokumentácie a komparáciou jednotlivých vyjadrení bolo zistené, že podporný systém školy v uvedených oblastiach nebol nastavený dostatočne efektívne a iba čiastočne vytváral predpoklad na odstránenie možného deficitu v **poznatkovej úrovni niektorých žiakov**.

1.3 INÉ ZISTENIA

Na základe podnetov doručených Štátnej školskej inšpekcii týkajúcich sa kontrolovaného subjektu bol v rámci tematickej inšpekcie pedagogickým zamestnancom školy zadaný on-line anonymný dotazník s cieľom zistiť charakter internej klímy, keďže krátko po nástupe novej riaditeľky do funkcie došlo k početným personálnym zmenám nielen vo vedení školy, ale aj v kolektíve učiteľov. Z jeho vyhodnotenia vyplynula otvorená klíma s výrazne horším výsledkom v oblasti sociálnej blízkosti učiteľov. Vyučujúci nevnímali učiteľský kolektív ako súdržný, vzájomné vzťahy nehodnotili ako pevné a priateľské.

Zároveň sa zistilo, že riaditeľka vykonávala hospitačnú činnosť, avšak záznamy z nej nepredložila, čo potvrdzovalo tvrdenie, že výsledky kontroly nedokumentovala a kontrolovaného zamestnanca s nimi neoboznamovala, v dôsledku toho nebolo možné zistiť, či hospitačnú činnosť vykonávala v súlade s plánom kontrolnej činnosti.

Štúdiom školského poriadku bolo zistené, že spôsob uvoľňovania žiaka z vyučovania je uvedený v časti Dochádzka žiakov.

Z analýzy predloženého ŠkVP vyplynulo, že uplatňované UO vyučovacích predmetov ekonomického zamerania boli vypracované v súlade s UP školy a príslušným štátnym vzdelávacím programom.

Štúdiom predložených zápisníc zo zasadnutí pedagogickej rady¹⁹ v školskom roku 2020/2021 bolo zistené, že návrh počtu žiakov 1. ročníka pre prijímacie konanie v školskom roku 2022/2023 v dennej forme štúdia v členení na jednotlivé študijné odbory bol v pedagogickej rade prerokovaný.

Predložená dokumentácia týkajúca sa organizačného zabezpečenia ústnej formy internej časti (ÚFIČ) maturitnej skúšky (MS) v školskom roku 2020/2021 preukázala, že škola mala vypracovaný podrobný časový harmonogram priebehu ÚFIČ MS v zmysle platných právnych predpisov a v súlade s vtedy aktuálnymi hygienicko-epidemiologickými opatreniami. Jeho dodržanie v priebehu ÚFIČ MS dostupnými metódami kontroly nebolo možné zistiť.

Kontrolou dokumentácie v komparácii so ŠkVP z predchádzajúcich 3 školských rokov sa zistilo, že v 3. a 4. ročníku bolo zabezpečené delenie tried na skupiny v predmetoch matematika, fyzika, chémia, biológia v súlade s rámcovým UP ŠVP. Pre triedy 1. a 2. ročníka z poznámok ku uplatňovaným UP nie je zrejmé, v ktorom ročníku sa triedy s počtom žiakov vyšším ako 24 v spomínaných predmetoch budú deliť.

¹⁸ Napr. Efektívne v online svete cez Teams, Práca s nesúrodou skupinou, Profesionálne komunity učiteľov a edukačná kultúra školy;

¹⁹ Zápisnica zo zasadnutia pedagogickej rady zo dňa 06. 05. 2021 a Dodatok k zápisnici zo zasadnutia pedagogickej rady zo dňa 13. 05. 2021;

2 ZÁVERY

Školou vykonaná revízia ŠkVP **zabezpečila** nadväznosť vzdelávania naprieč vyučovacími predmetmi, stupňami vzdelávania a zároveň **reflektovala** zistenia z diagnostiky vedomostí a zručností žiakov.

Uplatňované opatrenia vo výchovno-vzdelávacom procese **častočne napomáhali** odstrániť deficit v poznatkovej úrovni žiakov.

Výrazné pozitíva

Žiadne

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- Rozvíjanie poznávacích kompetencií žiakov na úrovni vyšších myšlienkových procesov a kompetencií k celoživotnému učeniu sa i sociálnych zručností a schopností žiakov;
- Rozvíjanie hodnotiacich zručností žiakov smerom k vlastnému výkonu a výkonu spolužiakov ako prostriedku preberania zodpovednosti žiakov za vlastný proces vzdelávania;
- Poskytovanie podporných stimulov učiteľmi pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

odporúča

- zabezpečiť vzdelávanie učiteľov v oblasti rozvíjania myslenia a kreativity žiakov, kooperatívnych techník na podporu učenia sa žiaka, využívania sebareflexie a vzájomného hodnotenia žiakmi, osvojenia a uplatňovania efektívnych stratégií vyučovania;
- vnútornú školskú kontrolu realizovať systematicky podľa vypracovaného plánu kontrolnej činnosti, hospitačnú činnosť zamerať na oblasti vyžadujúce zlepšenie;
- viesť záznamy o realizovanej kontrolnej činnosti, analyzovať jej výsledky, prijímať opatrenia k zisteným nedostatkom a kontrolovať ich plnenie;
- doplniť vlastné poznámky k UP s jednoznačným stanovením podmienok delenia tried v predmetoch matematika, fyzika, chémia a biológia v súlade s rámcovým UP ŠVP.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Inovovaný školský vzdelávací program „*Nie škole ale životu sa učíme*“
2. Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za školský rok 2018/2019
3. Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za školský rok 2020/2021
4. Klasifikačný poriadok v školskom roku 2021/2022
5. Školský poriadok
6. Zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady v školskom roku 2020/2021 a 2021/2022
7. Zápisnice z rokovaní predmetových komisií v školskom roku 2020/2021 a 2021/2022

8. Plán profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov školy
9. Analýza výchovno-vzdelávacích výsledkov v školskom roku 2020/2021
10. Záverečná hodnotiaca správa školského psychológa za školský rok 2020/2021
11. Adaptačný program pre žiakov po príchode do škôl z dištančného vzdelávania 2020/2021
12. Správa z adaptačného programu pre žiakov po návrate z dištančného vzdelávania 2020/2021
13. Rozvrhy jednotlivých tried a osobné rozvrhy učiteľov
14. Dokumentácia k realizácii dištančného vzdelávania v škole
15. Usmernenia riaditeľky školy k dištančnému vyučovaniu
16. Materiály, ktoré preukazovali overovanie vedomostí žiakov po dištančnom vzdelávaní
17. Plány triednických hodín
18. Triedne knihy
19. Dokumentácia kontrolnej a hospitačnej činnosti
20. Dokumentácia k ÚFIČ MS v školskom roku 2020/2021

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Andrea Balážiová

Dňa: 11. 02. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:
Mgr. Andrea Balážiová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
PaedDr. Adriana Petrová PhD., MBA

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 16. 02. 2022 v Košiciach:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice

Mgr. Andrea Balážiová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

PaedDr. Adriana Petrová PhD., MBA

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú (vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

PaedDr. Adriana Petrová PhD., MBA, riaditeľka školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Andrea Balážiová, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti